

LOKALUDVIKLING STYRET AF LOKALSAMFUNDET

SAMHØRIGHEDSPOLITIK 2014-2020

Rådet for Den Europæiske Union godkendte formelt de nye regler og den nye lovgivning vedrørende næste runde af EU's samhørighedspolitiske investering for 2014-2020 i december 2013.

Dette datablad er en del af en serie, der fremhæver nøgleelementer i den nye strategi.

Indholdsfortegnelse

Emne

Hvad forstås der ved lokaludvikling styret af lokalsamfundet?

Hvad er målet?

Nøgleelementerne i lokaludvikling styret af lokalsamfundet

Hvad er nyt?

Hvordan kan de forskellige fonde bruges i lokaludvikling styret af lokalsamfundet?

Hvad er konsekvenserne af den fælles metode?

Emne

[↑ Til toppen](#)

Over de seneste 20 år har LEADER⁽¹⁾-metoden til lokaludvikling styret af lokalsamfundet, der er finansieret af strukturfondene og fondene for udvikling af landdistrikterne hjulpet landdistriktsaktører med at overveje deres lokale regions langsigtede potentiale og vist sig at være et effektivt værktøj til gennemførelse af udviklingspolitikker. Europa-Kommissionen har også promoveret denne gennemførelsesmetode via andre fællesskabsinitiativer såsom URBAN⁽²⁾ og EQUAL⁽³⁾. Med hensyn til LEADER, der har modtaget løbende EU-støtte siden 1991, er det blevet et vigtigt element i udviklingspolitikken for landdistrikterne med en høj grad af accept i hele Europa. Siden 2007 er lokaludvikling også blevet anvendt inden for rammerne af Den Europæiske Hav- og Fiskerifond til at støtte en bæredygtig udvikling af fiskeriområder.

Artikel 32-35⁽⁴⁾, i forordning (EU) nr. 1303/2013 om fælles bestemmelser for lokaludvikling styret af lokalsamfundet er baseret på LEADER-metoden og angår fire af de fonde, der er omfattet af den fælles strategiske ramme – Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond – i programmeringsperioden 2014-2020 (ESI-fondene – de europæiske struktur- og investeringsfonde).

Lokaludvikling styret af lokalsamfundet er et specifikt værktøj, der skal anvendes på subregionalt plan, og som supplerer anden udviklingsstøtte på lokalt plan. Lokaludvikling styret af lokalsamfundet kan mobilisere og involvere lokale myndigheder og organisationer for at bidrage til at nå målene i Europa 2020-strategien om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, der fremmer territorial samhørighed og når specifikke politiske mål.

Hvad forstås der ved lokaludvikling styret af lokalsamfundet?

[↑ Til toppen](#)

En enkelt metode til lokaludvikling styret af lokalsamfundet for ESI-fondene, der:

- » fokuserer på specifikke **subregionale territorier**;
- » er styret af lokalsamfundet via **lokale aktionsgrupper**, der består af repræsentanter med lokale offentlige og private socioøkonomiske interesser;
- » udføres via integrerede og flerstrengede **områdebaserede lokale udviklingsstrategier**, som er udformet til at tage hensyn til **lokale behov og potentialer**; og
- » tager hensyn til lokale behov og lokalt potentiale, indeholder **innovative egenskaber** i den lokale kontekst, **netværksaktiviteter** og, hvor det er hensigtsmæssigt, **samarbejde**.

Denne enkelte metode giver mulighed for **en forbundet og integreret anvendelse af midlerne til gennemførelse af lokale udviklingsstrategier**.

---

(1) LEADER: *Liaison Entre Actions pour le Développement de l'Economie Rurale* – Forbindelser mellem landdistrikternes økonomi og udviklingsforanstaltninger.

(2) EFRU's URBAN II-fællesskabsinitiativ støttede innovative strategier til bæredygtig økonomisk og social genopretning i et begrænset antal byområder i hele Europa fra 2000-2006; URBAN-fællesskabsinitiativet løb fra 1994-1999.

(3) ESF's EQUAL-initiativ fokuserede på at støtte innovative, tværnationale projekter, der havde til formål at bekæmpe diskrimination og ulige stilling på arbejdsmarkedet fra 2000-2006.

(4) Se artikel 32-35 i forordningen om fælles bestemmelser for EFRU, ESF, Samhørighedsfonden, ELFUL og EHFF.

Hvad er målet?

[↑ Til toppen](#)

Hovedmålene med denne fælles metode for ESI-fondene er at forenkle og udvide anvendelsen af lokaludvikling styret af lokalsamfundet som et udviklingsværktøj. Lokaludvikling styret af lokalsamfundet vil:

- » tilskynde lokalsamfund til at **udvikle integrerede bottom-up-strategier** i situationer, hvor der er behov for at reagere på territoriale og lokale udfordringer, som kræver strukturel ændring;
- » **opbygge lokalsamfundskapacitet og stimulere innovation** (herunder social innovation), iværksætterånd og kapacitet til ændring ved at tilskynde til udviklingen og opdagelsen af uudnyttede potentiale inde fra lokalsamfund og territorier;
- » **fremme lokalsamfundets ejerskab** ved at øge deltagelsen i lokalsamfundene og opbygge den følelse af inddragelse og ejerskab, som kan øge effektiviteten af EU's politikker; og
- » **bistå flerniveaustyring** ved at angive en vej for lokalsamfundene til fuldt ud at deltage i udformningen af gennemførelsen af EU's mål på alle områder.

Nøgleelementerne i lokaludvikling styret af lokalsamfundet [↑ Til toppen](#)

- » De **lokale aktionsgrupper** skal bestå af repræsentanter med lokale offentlige og private socio-økonomiske interesser, f.eks. iværksættere og deres sammenslutninger, lokale myndigheder, nabolags- eller landdistriktssammenslutninger, grupper af borgere (f.eks. minoriteter, ældre, kvinder/mænd, unge, iværksættere osv.), lokalsamfunds- og frivilligorganisationer osv. Mindst 50% af stemmerne i udvælgelsesafgørelserne bør afgives af partnere, som ikke er offentlige myndigheder, og ingen enkelt interessegruppe må have mere end 49% af stemmerne.
- » De **lokale udviklingsstrategier** skal være i overensstemmelse med de relevante programmer for ESI-fondene, som de får støtte igennem. De skal definere området og befolkningen, der dækkes af strategien; indeholde en analyse af områdets udviklingsbehov og -potentiale, herunder en SWOT-analyse, og både beskrive strategiens målsætninger og dens integrerede og innovative karakter, herunder målelige mål for output eller resultater. Strategierne skal også indeholde en handlingsplan, der viser, hvordan målene omsættes til konkrete projekter, forvaltnings- og overvågningsordninger og en finansieringsplan.
- » **Område- og befolkningsdækningen** for en bestemt lokal strategi skal være sammenhængende, målrettet og have en tilstrækkelig kritisk masse til, at den kan gennemføres effektivt. Det er op til de lokale aktionsgrupper at definere de faktiske områder og befolkninger, som deres strategier skal dække, men de skal være i overensstemmelse med de kriterier, der er fastsat i artikel 33, stk. 6, i forordningen om fælles bestemmelser. Befolkningsdækningen skal være mindst 10 000 og højst 150 000 indbyggere, hvilket er i overensstemmelse med bestemmelserne under LEADER-programmet i perioden 2007-2013. Kommissionen kan give dispensation til at ændre disse grænser i behørigt berettigede tilfælde på grundlag af et forslag fremsat af en medlemsstat. Til sammenligning var den gennemsnitlige befolkning berørt af URBAN II-programmerne, som var finansieret af EFRU i 2000-2006-perioden omkring 30 000 indbyggere.

Hvad er nyt?

[↑ Til toppen](#)

I programmeringsperioden 2014-2020 vil den mere eksplicitte støtte i form af fælles juridiske rammer og harmoniserede regler for de fire ESI-fonde øge overensstemmelsen og fremme støtten til en enkelt strategi styret af lokalsamfundet fra flere fonde.

Flere ting i de fælles bestemmelser for ESI-midlerne sigter mod at forenkle gennemførelsen af lokaludvikling styret af lokalsamfundet for støttemodtagerne:

- » **Én enkelt metodologi for lokaludvikling styret af lokalsamfundet** bliver gældende på tværs af alle ESI-fonde og regioner, så alle territorier kan drage fordel af EU-støtten til kapacitetsopbygning, lokale offentlige-private partnerskaber og deres strategier, netværksaktiviteter og erfaringsudveksling.
- » **Støtten fra ESI-fondene bliver sammenhængende og koordineret.** Det gør det lettere for modtagerne at oprette flerfondsstrategier, som er bedre tilpasset til deres behov og områder f.eks. i et område, der har både landområde- og byaspekter. Dette sikres via koordineret kapacitetsopbygning, udvælgelse, godkendelse og finansiering af lokale udviklingsstrategier styret af lokalsamfundet og lokale aktionsgrupper.
- » **Ledende fond:** I tilfælde af strategier, der finansieres i fællesskab, bliver der mulighed for at yde støtte til driftsomkostningerne i tilknytning til forvaltning af gennemførelsen samt til iværksættelse af strategien for lokaludvikling styret af lokalsamfundet via én enkelt fond (dvs. den ledende fond).
- » **Incitamenter:** For de operationelle programmer, hvor et helt prioriteringsområde gennemføres via lokaludvikling styret af lokalsamfundet, vil den maksimale medfinansieringssats fra EFRU og/eller ESF på prioriteringsområdeplan med hensyn til samhørighedspolitik blive øget med 10 procentpoint⁽⁵⁾. Afhængigt af omstændighederne kan den maksimale medfinansieringssats for lokaludvikling styret af lokalsamfundet med hensyn til ELFUL variere mellem 80% og 90%⁽⁶⁾. For Den Europæiske Hav- og Fiskerifond er den maksimale medfinansieringssats 75%⁽⁷⁾, og hvis EU's prioritet til territorial udvikling i fiskeriområder udelukkende helliges lokaludvikling styret af lokalsamfundet, vil medfinansieringssatsen blive øget med 10 procentpoint.

Hvordan kan de forskellige fonde bruges i lokaludvikling styret af lokalsamfundet?

[↑ Til toppen](#)

EFRU/ESF: Vedtagelsen af Lissabontraktaten og Europa 2020-strategien giver en styrket baggrund for en integreret og inklusiv metode til at håndtere lokale problemer. Navnlig betyder fokuseringen på vækstens kvalitet og behovet for at sikre, at den er inklusiv og bæredygtig, at samhørighedspolitikken på linje med målene for økonomisk, social og territorial samhørighed skal støtte foranstaltninger, der sigter på områderne arbejdsløshed, afsavn og fattigdom.

---

(5) Se artikel 120, stk. 5, i forordningen om fælles bestemmelser for EFRU, ESF, Samhørighedsfonden, ELFUL og EHFF.

(6) Se artikel 59, stk. 4, litra a), i forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).

(7) Se artikel 94, stk. 4, i udkastet til forordning om EHFF.

Den lokalsamfundsbase­rede tilgang er ikke ny. Pilotbyprojekterne ⁽⁸⁾ i 1990'erne og URBAN-fællesskabsinitiativprogrammerne (1994-1999 og 2000-2006), der blev finansieret af EFRU, og EQUAL-initiativet (2000-2006), der blev finansieret af ESF, var baseret på lokale partnerskaber og udgør derfor en nyttig kilde til erfaring for strategien for lokaludvikling styret af lokalsamfundet.

ELFUL: Vigtigheden af at involvere lokalsamfundet er blevet demonstreret af den succes, som lokaludvikling styret af lokalsamfundet har haft, og som støttes i LEADER-metoden. Metodens succes tydeliggøres af de mere end 2 300 lokale aktionsgrupper, der nu opererer i hele EU, med en samlet finansiering på 5,5 mia. EUR (6% af ELFUL-finansieringen).

LEADER-metoden udgør grundlaget for Kommissionens nye initiativ vedrørende lokaludvikling styret af lokalsamfundet, da den er: områdebaseret, bottom-up, offentlig-privat, integreret, innovativ, samarbejdsbaseret og omfatter brug af netværksaktiviteter. Den obligatoriske øremærkning af 5% af hver medlemsstats ELFUL-tildeling fortsætter i perioden 2014-2020, mens den nye retsakt også i høj grad styrker strategiens integrerede aspekt.

EHFF: Siden 2007 har prioriteringsområde 4 i Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EMFF) givet støtte til fiskeriområdets bæredygtige udvikling ved at sikre, at de foranstaltninger, der varetages af fiskeriets lokale aktionsgrupper, bygger på de unikke styrker og muligheder i hvert fiskeriområde; udnytter nye markeder og produkter; og indarbejder viden, energi og ressourcer hos de lokale aktører fra alle sektorer.

Der findes nu over 300 lokale aktionsgrupper inden for fiskeriet (FLAG) i 21 medlemsstater. Den nye fælles metode for ESI-fondene vil styrke disse lokale aktionsgruppers muligheder for at udføre deres arbejde og give udvidede muligheder for integreret samarbejde med andre sektorer og nabo­områder.

Hvad er konsekvenserne af den fælles metode?

[↑ Til toppen](#)

- » Da lokaludvikling styret af lokalsamfundet er områdebaseret og kan finansieres af de forskellige ESI-midler, er det en ideel metode til opbygning af forbindelser mellem by-, land- og fiskeriområder.
- » Medlemsstaterne skal i deres partnerskabsaftale specificere, hvordan de agter at støtte lokaludvikling styret af lokalsamfundet, og angive, i hvilke typer områder lokaludvikling styret af lokalsamfundet kan bruges. Mens lokaludvikling styret af lokalsamfundet er valgfrit for EFRU, ESF og EHFF, er det obligatorisk for ELFUL.
- » Da strategierne for lokaludvikling styret af lokalsamfundet, der er etableret af lokale aktionsgrupper, kan dække operationer for en eller flere fonde, skal der være overensstemmelse og koordinering mellem fondene. Medlemsstater og forvaltningsmyndigheder skal definere kriterierne for valget af lokale udviklingsstrategier og sikre, at indkaldelser og procedurer koordineres mellem fondene. Valg og godkendelse af strategierne skal udføres af et udvalg, der er nedsat til dette formål af de berørte forvaltningsmyndigheder, og dette vil sikre, at flerfondsstrategier finansieret modtager koordineret finansiering til hele strategien.

---

(8) I perioden fra 1990 til 1993 blev der indledt i alt 33 pilotbyprojekter i henhold til artikel 10 i EFRU. Disse projekter blev gennemført i 11 medlemsstater og havde til formål at støtte innovation i byfornyelse og planlægning inden for rammerne af den bredere politik til fremme af økonomisk og social samhørighed.

- » Sidste frist for valg og godkendelse af lokale strategier er slutningen af 2017. Den første udvælgelsesrunde i forbindelse med strategier skal være fuldført senest to år fra datoen for godkendelse af partnerskabsaftalen. Da der ikke er nogen automatisk videreførelse fra denne finansieringsperiode til den næste, skal eksisterende lokale aktionsgrupper fra ELFUL og EHFF indsende nye strategier. De nye forslag giver også mulighed for, at de eksisterende lokale aktionsgrupper kan overveje at udvide deres lokale strategier for at inkludere brugen af andre ESI-midler.
- » På de områder, hvor medlemsstaterne angiver, at lokaludvikling styret af lokalsamfundet kan bruges, skal de og forvaltningsmyndighederne indlede kapacitetsopbyggende aktiviteter for at sikre, at lokalsamfund, navnlig i sårbare områder med begrænset kapacitet, får mulighed for fuld deltagelse. Dette kan opnås ved at oprette lokale aktionsgrupper og formulere bæredygtige strategier.
- » Mulige lokale aktionsgrupper skal på et tidligt tidspunkt indlede en dialog med de relevante forvaltningsmyndigheder for at sikre, at deres behov og bekymringer kendes, og at der kan tages hensyn til dem i programmernes udformning.

Yderligere oplysninger

Flere datablade om aspekter af samhørighedspolitikken:

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/publication/index_da.cfm

Flere generelle oplysninger om regionalpolitikken:

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_da.cfm